

Tervishoiu parandamine teerulliga

Katrin Rehema – Eesti Arstide Liit

Meditšiinis on meeskonnatöö alfa ja oomega, millele keegi küsimärki külge ei pane. Seda peaks järgima ka juhtimises alates ravi-asutustest kuni riigi tervishoiusüsteemini. Juhtimine stiilis „minu arvamus ja vale arvamus“ meeskonnatööga kokku ei sobi. Paraku tundub, et meie tervishoid liigub just sellises suunas.

Märkamatult haagiti menetluses oleva eelnõu sappa paar seadusemuudatust.

Tervishoiuteenuste loetelust sõltub, millist ravi patsiendid saavad, kuidas ravi-asutused toime tulevad ja süsteem toimib. Selle kehtestamise õigus on plaanis anda valitsuse asemel ühele isikule. Sotsiaalminister, kes on Tervisekassa nõukogu esimees, teeb endale ettepaneku hinnakiri kehtestada ja kehtestab selle oma määrusega.

Tervisekassa nõukogusse tahetakse lisada Tartu ülikooli esindaja, et „kaasata tervishoiuvaldkonna teadus- ja eksperdi-teadmisi“. Tuleb leida tervishoiuekspert, kes tervishoiuasutusega seotud pole – selline nõue kehtib nõukogu liikmetele, et vältida huvide konflikti. Nõukokku kuuluvatele ministritele seda nõuet pole ja Karmen Jolleril võib perearsti nimistu alles olla, kui ta sellega ei tööta. See on huvide deklaratsioonis kirjas ja otsuseid teeb ta ju perearstidele üldiselt, mitte selle perearstikeskuse kohta, kuhu pärast ministriametit tõenäoliselt tagasi tööle läheb.

Tervisekassa nõukogu on hakanud otsustama kinniste uste taga, kuhu isegi juhatuse liikmeid ligi ei lasta.

2018. aastal eemaldati nõukogust tervishoius töötavad inimesed ja loodi nõuandev komisjon, mis oskab praktiliste kogemuste põhjal anda nõu, mida otsused tegelikult elus tähendavad. Üheltni tervishoius mittetöötavalt eksperdilt seda ei saa. Tervishoiuvaldkonna liitude esindajad on asjatundlikud ja sõnakad. Nende arvamust oleks ennegi võinud rohkem arvestada, aga komisjoni laialisaatmise mõtte eelmised ministrid siiski ei tulnud. Nüüd on see oht reaalne, sest nõuanded ei olevat „õiged“. Ka heideti komisjoni liikmetele ette koosolekumater-

jalide lekitamist ja tunnistati need asutuse-siseseks kasutamiseks. Kuidas küsimusi kellegagi arutamata oma organisatsioone esindada ja miks peaks avalik-õigusliku Tervisekassa dokumendid salajased olema, on raske aru saada.

Sotsiaalminister rääkis mullu kevadel, et tervishoid on sügavas kriisis ja vajab lisaraha. Kõigepealt lubas ta uurida, kuhu raha kulub. Tänavu selgus, et rahastamisega peab tegelema järgmine valitsus. Üleöö sai Tervisekassa eelarve suurest puudujäägist peagi saabuv tasakaal ja minister uuris välja kulude kurja juure – tervishoiutöötajate palgatõusu, mis pisteti sügavkülma. Riigieelarvest küsis ta tervishoiu- ja sotsiaalvaldkonnale neljaks aastaks lisaks ligi 200 miljonit, sai 37. Selline tervishoiu rahastamise suurendamine väärrib silmapaistva ebaeduloo auhinda.

Arstide liit nõuab patsiendisaladuse kaitsmist. Kiirabi liit ei ole nõus arengukavaga vastuolus oleva ja analüüsimata mõjuga kiirabireformiga. Kaheksa tervishoiuliitu tegid pöördumise nõuandva komisjoni poolt ja tagatubades otsustamise vastu. Õendusvaldkonna ühendused protestisid arendusnõukogu töö lõpetamise tõttu. Perearstid tahavad läbimõtlema rehabilitatsioonireformi edasi lükata. Lastearstid hoiatavad laste ravi halvenemise eest, sest selle rahastamine on olnud aastaid puudulik.

Avalik kriitika on valedes tembelatud, enda vassivaid sotsiaalmeediapostitusi minister aga igaühel kommenteerida ei lase. Sotsiaalministeeriumi seaduseelnõud ei kannata tihti kriitikat ja koostöö tervisevaldkonnaga lonkab mõlemat jalga.

Alar Irs ütles ausalt välja, et minister ja valitsus teevad tervishoiule kahjulikke otsuseid, kuna Karmen Joller ei võta kuulda erialaste ekspertkogude ja organisatsioonide soovitusi ega isegi mitte enda „konsiiliumi“ arvamusi.

Tervishoiuinimesed teevad häält, sest on mures. Kui tervishoid teerullitakse nii õhukeseks, et see auklikuks rebeneb, siis esimesena pudenevad aukudest läbi patsiendid.